

Vzdělávací obor: **Informatika**

Očekávaný výsledek učení: INF-INF-004-ZV5-010

Rozpoznává rizika ztráty, poškození či zneužití dat při práci s digitálními technologiemi.

Popis úrovně Na cestě

- Rozpoznává základní typy připojení (např. Wi-Fi, pevné připojení) a bezpečně se připojí k Wi-Fi síti.
- Dodržuje bezpečnostní pravidla při používání hesel pro přístup k digitálním zařízením (seznamuje se s pravidly tvorby bezpečných hesel).
- Používá bezpečná hesla pro přístup do svého pracovního prostředí na digitálních zařízeních.
- Rozlišuje mezi veřejnými a citlivými informacemi (např. jméno, adresa) a seznamuje se s tím, že citlivá data mohou být zneužita.
- Používá aplikace a webové stránky, které jsou ověřené a bezpečné, podle pokynů učitele nebo rodičů.
- Zjišťuje, že obsah internetu může být ovlivněn jeho předchozími akcemi.

Co dělám, to se mi vrací...

Anotace

Žáci se touto aktivitou seznamují se zásadami bezpečného chování na internetu. Žáci si na základě práce s ověřenými webovými stránkami a jednoduchých reflexních otázek uvědomují, že jejich chování na internetu ovlivňuje obsah, který se jim zobrazuje. Zároveň si formou zápisu nebo diskuse uvědomují svůj díl odpovědnosti za to, co na internetu dělají. Aktivita podporuje schopnost vyhledávat, zhodnotit a bezpečně využívat informace v online prostředí.

Zadání pro žáky

Dnes si budeme povídat a pracovat na úkolu, který ti pomůže pochopit, že internet si „pamatuje“, co na něm děláš – a že ty máš zodpovědnost za to, kam klikáš, co čteš nebo vyhledáváš.

1. Představ si, že internet je jako zrcadlo.
Co do něj „posíláš“ (co hledáš, co sleduješ, co lajkuješ), to se ti pak často vrací.
2. Navštiv jednu z těchto webových stránek:
<https://decko.ceskatelevize.cz>
<https://www.atlasrostlin.cz/>
<https://www.unesco-czech.cz/>
<https://www.alik.cz/>
<https://temata.rozhlas.cz/priroda/ptaci>
<https://www.atlaszvirat.cz/>
3. Zapiš si, co tě na stránce zaujalo a co jsi tam dělal/a (např. článek, hra, hledané slovo).
4. Zamysli se a napiš/řekni odpovědi na otázky:
Co by se stalo, kdybych na internetu pořád hledal/a jen jednu věc (např. hračky)?

Jaké články, videa nebo reklamy by se mi začaly zobrazovat?
Kdo je odpovědný za to, kam klikám?

5. Doplň krátký výstup (do pracovního listu nebo ústně):
„Jsem odpovědný/odpovědná za...“
„Abych byl/a na internetu v bezpečí, budu...“
6. Společně sdílej své postřehy se spolužáky.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
Klíčová kompetence digitální Bezpečnost v digitálním prostředí KDI-BZK-000-ZV5-001	<i>Respektuje pravidla bezpečného zacházení s digitálními zařízeními i daty a zásadami zdraví neohrožujícího chování v digitálním prostředí.</i>	- nastavujeme společně na základě příkladů a zkušeností pravidla bezpečného zacházení s digitálními technologiemi - vedu žáky k tomu, aby pravidla podporovala aktivní přístup žáků k využívání digitálních technologií, a současně dbáme na to, aby pravidla podporovala digitální pohodu (wellbeing) žáků a vedla je k ochraně jejich duševního, fyzického a sociálního zdraví - volím takové aktivity, ve kterých mají žáci příležitost přemýšlet o dopadech využívání digitálních technologií (pozitivních i negativních) na člověka, společnost i v kontextu cílů udržitelného rozvoje

Metodický komentář pro učitele

Ukázková odpověď:

„Jsem odpovědný/odpovědná za to, co vyhledávám a kde klikám. Když hledám pořád jen hračky, začnou se mi ukazovat jen reklamy na hračky. Abych byl/a na internetu v bezpečí, budu se ptát paní učitelky nebo rodičů, jestli je stránka v pořádku.“

Směřujeme k tomu, aby žák:

- Užil ověřenou webovou stránku podle pokynů učitele.
- Pochopil, že internet reaguje na jeho chování.
- Přemýšlel o svém dílu odpovědnosti za to, co dělá online.
- Dokázal se vyjádřit vlastním způsobem, i když ne dokonale.

Tato aktivita rozvíjí klíčovou kompetenci žáků k vědomému respektování pravidel bezpečného zacházení s digitálními zařízeními i daty, přebírání odpovědnosti tím, že je vede k uvědomění, jak jejich chování na internetu ovlivňuje to, co se jim zobrazuje, a jaká data se o nich sbírají. Práci s ověřenými weby, následnou reflexí a vyjádřením vlastního postoje si žáci osvojují základní principy bezpečného a zodpovědného pohybu v online prostředí. Důraz je kladen na porozumění souvislostem mezi činnostmi, které online provádějí, a důsledky, které z těchto činností vyplývají, a zároveň na schopnost své poznatky a postoje vyjádřit, i když ne zcela přesně.

Popis ověřování

Učitel sleduje:

- Odpovědi na reflexní otázky týkající se vlastního chování na internetu:
Žák popsal práci v online prostředí a sdílel své postoje.
- Proces uvědomování, že chování na internetu ovlivňuje zobrazovaný obsah:

Žák sledoval, že jeho činnost (např. klikání, vyhledávání, sledování) má vliv na to, co se mu na internetu zobrazuje.

- Vyjádření podílu odpovědnosti chování v online prostředí:
Žák formuloval své chování při práci v online prostředí.
- Diskusi:
Žák se zapojil do sdílení názorů.
- Porozumění zásadám bezpečnosti v online prostředí:
Žák v diskusi prokázal, že chápe zásady bezpečnosti na internetu (např. sdílení osobních údajů, komunikace s cizími osobami).